

A József Attila olvasómozgalom Komárom megyében

Immár két esztendeje annak, hogy a KISZ Központi Bizottsága újra meghirdette a József Attila olvasómozgalmat. Azóta sokezer fiatal szerezte meg az olvasómozgalom valamelyik fokozatának jelvényét. Sok KISZ-tag olvasóval gyarapodtak a könyvtárak, sok fiatal kedvelte meg az olvasást.

Az olvasómozgalomba a KISZ-szervezetekből különösen a „Felszabadulási Szemle” és az „Ifjúság a szocializmusért” próba keretében kapcsolódtak be a fiatalok nagyobb tömegei. Sok fiatal már eddig is rendszeres könyvtárlátogató volt, de a KISZ felhívására vállalta valamelyik fokozat követelményeinek teljesítését. Az olvasómozgalomba ilyen úton bekapcsolódó fiatalok többsége nem volt KISZ-tag, így ezek a fiatalok a felkészülés időszakában, majd a beszámolóknál kapcsolatba kerültek a helyi KISZ-szervezettel, sokan az olvasómozgalom jelvényének megszerzése után felvételüket is kérték az ifjúsági szervezetbe. A cél természetesen az eddig még nem rendszeresen olvasó fiatalok megnyerése, így az eredményeket is ebből a szempontból kell értékelni.

Az olvasómozgalom megszervezése és irányítása a KISZ-szervezetek feladata, de nem lehet közömbös egyetlen könyvtáros előtt sem az olvasómozgalom sikerre. Az eddigi eredmények azokban a községekben születtek, ahol a KISZ-szervezet vezetősége és a községi könyvtáros együttműködve, kölcsönösen segítve egymást készítette elő az olvasómozgalmat.

Azonban a mozgalom eredményeivel — különösen a mozgalom nyilvánosságával —, egyáltalán nem lehetünk elégedettek. Nagyban akadályozza a mozgalom széleskörű kibontakozását a téves szemlélet, amellyel mind a KISZ-szervezetek, mind a falusi könyvtárosok egy részénél gyakran lehet találkozni, hogy t. i. az olvasómozgalom kizárólag a KISZ-szervezetekre, vagy kizárólag a községi könyvtárra tartozik. Ez a nézet ellentmond a mozgalom célkitűzésének, szervezeti felépítésének, s az ún. „egymásravarás” fékezi a mozgalom lendületét, gyakran elszigeteli, önkényesen egyik vagy másik szerv hatáskörébe utalja az olvasómozgalmi teendőket. A könyvtár a KISZ-szervezettől, a KISZ-szervezet a könyvtártól vár kezdeményezést, közben a mozgalom lényege, a fiatalok olvasásra nevelése elsikkad.

Említést érdemel még az a helyenként előforduló hiba is, hogy a mozgalom szervezésére, illetve segítésére hivatott

személyek, alapszervi ifjúsági vezetők, könyvtárosok nem ismerik az olvasómozgalom szervezeti felépítésének részleteit, nem tudják foglalkoztatni a már jelentkezett fiatalokat.

Komárom megyében az 1959-es év őszétől napjainkig az olvasómozgalom valamelyik fokozatára jelentkezett fiatalok 50%-a tett csak eleget vállalásának. Pedig a falusi könyvtárak könyvelésének látása jónak mondható. Szinte a legkisebb könyvtárban is kielégítő mennyiségben található meg az olvasómozgalom kötelező és ajánlott olvasmányai. Az olvasómozgalom szempontjából a jelenlegi igénybevétel többszörösét is elbírnák könyvtáraink. A teljesítés ilyen alacsony mértékének az az oka, hogy a benevezett fiatal magára maradt, felkészülését nem kísérelte senki figyelemmel és — kezdő olvasóról lévén szó — egy-két mű elolvasása után abbamaradt a felkészülés.

Az olvasómozgalom kulcskérdése a KISZ-szervezetek és a könyvtárak kapcsolata. A jövőbeli eredmények elérése érdekében halaszthatatlanul szükséges tisztázni a két szerv olvasómozgalmi teendőit, hiszen a tudatos és tervszerű együttműködés csak ez után várható.

Ezzel a célkitűzéssel kezdeményezte a Komárom Megyei Könyvtár, hogy a hagyományos őszi járási könyvtáros értekezletre — az illetékes járási KISZ bizottságokkal együttműködve — hívják meg a falusi KISZ-szervezetek titkárait is. A *Dorogon*, *Komáromban* és *Tatán* október hó folyamán megtartott járási értekezleten találkoztak a községi könyvtárosok és a KISZ-titkárok. Egyetlen napirendjük volt: a József Attila olvasómozgalom.

A vitaindító előadás az olvasás szépségére és hasznosságára hívta fel a figyelmet olyan céllal, hogy az értekezlet résztvevői, a mozgalom későbbi szervezői a fiatalokkal való beszélgetéseik során meggyőzően tudjanak érvelni az olvasás szükségessége mellett. Ezt követően a mozgalom eddigi eredményeinek és szervezeti felépítésének ismertetésére került sor. Végül arra a kérdésre kaptak módszertani tájékoztatást az értekezlet résztvevői, hogyan foglalkozzon a könyvtáros, hogyan foglalkozzon a KISZ-szervezet az olvasómozgalommal, milyen legyen az együttműködés.

A KISZ Komárom Megyei Bizottsága javasolta a járási értekezletek résztvevőinek, hogy a KISZ-szervezetek és a könyvtárak jó együttműködésének eredményeként 1961 végére lehetőleg minden

KISZ-tag és minél több KISZ-en kívüli fiatal szerezzék meg az olvasómozgalom valamelyik fokozatának jelvényét.

E nagyszerű célkitűzést együttes munkával csak akkor lehet megvalósítani, ha a KISZ-szervezetek és a könyvtárak az ifjúság nevelése érdekében kifejtett tevékenységük középpontjába a József Attila olvasómozgalmat állítják. Az értekezletek résztvevői elmondották az eddig szerzett tapasztalataikat. A legtöbb falusi KISZ-szervezetben az olvasókör az a kívánatos forma, mely alkalmas a fiatalok nagyobb tömegeinek olvasómozgalmi foglalkoztatására. Az olvasókörök létrehozása és működtetése során szinte nélkülözhetetlen a könyvtárosok közreműködése. Az olvasókör kezdetben az olvasómozgalmi felkészülés formája, később állandó jellegűvé válva a községi könyvtár irodalmi körévé fejleszhető.

Ez az irányzat különösen a klubjellegű könyvtári törekvéseink szempontjából kívánatos falun.

Az olvasómozgalom kiszélesítése — az értekezlet eredményeként — a KISZ-szervezetek és a könyvtárak közös feladatává vált, oly módon, hogy az együttműködés szervezeti és elvi kérdéseinek tisztázása után mindegyik szerv tudatosan munkálkodik a reá háruló feladatok megvalósításán.

Az olvasómozgalom falun az iskolából kimaradt — többségükben a könyvektől is elszakadt — fiatalok tömegének megnyerését jelenti a könyvtárak számára. A községi könyvtáron múlik, hogy a jelvény megszerzése után is a könyvtár olvasója marad-e a fiatal.

Természetesen az ilyen célkitűzések megvalósítása sok türelmet, jó pedagógiai érzéket és alapos szaktudást kíván meg a könyvtárostól. Az olvasómozgalom kibontakozásának alapfeltételét, a KISZ-szervezetek és a könyvtárak együttműködését, úgy véljük, sikerült biztosítani a közös értekezleten.

K o g e r T a m á s

ESEMÉNYNAPTÁR

MÁRCIUS 8. NEMZETKÖZI NÓNAP

TÁRÁSZ GRIGORJEVICS SEVCSENKO 1861. MÁRCIUS 10-ÉN HALT MEG.

(A BÉKE VILÁGTANÁCS KIJELÖLT KULTURÁLIS EMLÉKÉVFORDULÓJA.)

Sevcsenko: Kobzos. Válogatott költemények. Ford. Weöres Sándor. Bp. Új Magyar Kvk. 1953. 342 old.

Baty—Dejcs: — Ford. Grigássy Éva. Bp. Művelt Nép Kvk. 1954. 250 old. (Bibliográfiával.)

1848. MÁRCIUS 15. A PESTI POLGÁRI DEMOKRATIKUS FORRADALOM.

1871. MÁRCIUS 21. A PÁRIZSI KOMMÜN GYŐZELME.

1919. MÁRCIUS 21. A MAGYAR TANÁCSKÖZTÁRSASÁG KIKIÁLTÁSA.

ROGER MARTIN DU GARD, NOBEL-DÍJAS FRANCIA ÍRÓ 1881. MÁRCIUS 23-ÁN SZÜLETETT.

Roger Martin Du Gard: A Thibault-család. Ford. Benedek Marcell. Bp. Európa Kvk. 1958. 1—2. k., — — — Amit még el kellett mondan. Epilóg a Thibault-családhoz. Ford. Benedek Marcell. Bp. Dante, 1940. 266 old., — — —: Egy lélek története. Ford. Hevesi András. Bp: Franklin (193?) 1—2. k. (Nagy regények, nagy sikerek), — — —: Önéletrajz és irodalmi emlékek. Ford. Benedek Marcell. Bp. Gondolat, 1960. 209 old. (Bibliográfiával), — — —: Vén Európa. Ford. Ilés Endre. Bp. Réval, 1950. 120 old.

Mihályi Gábor: — — — Bp. Gondolat, 1960. 105 old. (Irodalomtörténeti Kiskvtár, 6).

BARTÓK BÉLA 1881. MÁRCIUS 25-ÉN SZÜLETETT.

Demény János: — — — Bp. Egyet. ny. 1946. 41 old. (Az Egyet. ny. kis tanulmányai); Demény János: — — — élete és művei. Bp. „Budapest” (1948) 120 old. (Új kvrtár, 33).

Erkel Ferenc és — — — emlékére. Szerk. Szabolcsi Bence—Bartha Dénes Bp. Akad. Kvk. 1954. 559 old. (Zenetud. tanulmányok, 2), Kristóf Károly: Beszélgetések — — — val. Bp. Zeneműkiadó, 1957. 192 old., Magyar Népzene Társ. Szerk. — — és Kodály Zoltán. Bp. Zeneműkiadó, 1951—1959. 1—4. k., Molnár Antal: — — — művészete. Bp. Rózsavölgyi, (1948) 96 old., Otó Ferenc: — — a Cantata Profana tükrében. Bp. Kéve Kvk. 1936. 37 old. Szabolcsi Bence: — — — élete. Bp. Zeneműkiadó, 1956. 35 old., — — — breviárium. Összeáll. Újfalussy József. Bp. Zeneműkiadó, 1958. 555 old., Szegő Júlia: — a népdalkutató. Bp. UMK (1956) 333 old., Székely Júlia: — tanár úr. Pécs. Dunántúli Magvető, 1957. 143. old., Liszt Ferenc és — — emlékére. Szerk. Szabolcsi Bence és Bartha Dénes. Bp. Akad. k. 1955. 560 old. (Zenetudományi tanulmányok, 3), — — — az európai zeneéletben. = Liszt Ferenc hagyatéka. Szerk. Szabolcsi Bence—Bartha Dénes. Bp. Akad. k. 1959. 693 old. (Zenetud. tanulmányok, 7), — — — levelei. 1—3 k. (1 k. Bp. Magyar Műv. Tanács, 1948. 212 old. 2. k. Bp. Művelt Nép Kvk. 1951. 236 old., 3. k. Bp. Zeneműkiadó. 1955. 505 old. 1 mell.), — — — Papp Viktor: Liszt Ferenc. Bp. Dante [1936.] 240 old., — — —: A magyar népdal. Bp. Rózsavölgyi, 1924. LXXXII, 137 old., — — —: 'Miért és hogyan gyűjtünk népzene?' Bp. Somló, 1936. 20 old. (Népszerű zenefüzetek, 5), — — — és Kodály Zoltán: Népdalok. Bp. Rózsavölgyi, 1921. 216 old., — — —: Népzene és a szomszéd népek népzeneje. 127 dallammal. Bp. Zeneműkiadó, 1952. 60 old., — — —: Önéletrajz. — Írások a zenéről. Bp. Egyet. ny. 1946. 32 old., — — —: Válogatott írásai. Összegyűjt. Szöllősy András. Bp. Művelt Nép Kvk. 1956. 426 old.,